

Necib MAHFUZ: (Kahire 1912-) Mısırlı yazar. Doğduğu şehri anlatan iki romanla ismini duyurdu. Neslinin en iyi romancısı olarak kabul edilen Mahfuz, iç monologlar kullanarak ve anlatının çizgisel ritmini yıkarak daha dolaysız bir yazı biçimine yöneldi. Eserlerinden bazıları: *Han el Halili* (1941), *Pilton Sokağı* (1947), *Serap* (1948), *Doğmak ve Ölmek* (1949), *İki Kabuk Arasında* (1956), *Hırsız ve Köpekler* (1962), *Ardıç Kuşu ve Sonbahar* (1962), *Sentimizin Çocukları* (1963).

ESİR ELBİSESİ

Trenin geliş vakti yaklaştığında Zagazig tren istasyonuna koşan ilk sigara satıcısı Cahşa olurdu. Onun harçlığını çıkardığı bir yerdi istasyon. Tecrübeli küçük gözleriyle müşteri kapmak için eşsiz bir enerji sarfederek peron üzerinde bir o yana bir bu yana koşardı. Cahşa'ya mesleği sorulsaydı, belki de sorana çirkin bir küfür sallardı. Çünkü o, insanların bir çoğu gibi hayata kızmış ve şansına küsmüştü. Ona seçme özgürlüğü verilseydi, belki de bir zenginin şoförü olmayı tercih eder, efendi gibi giyinir, beylerin yediklerinden yerdi. Yaz ve kış mevsimlerinde seçkin yerlerde efendisine eşlik ederdi. Bu rüya, onun geçim mücadelesi verirken küçük bir tesellesiydi. Bununla birlikte onun bu işi seçmesinin özel ve gizli nedenleri vardı. Gurr gibi olabilmeyi temenni ediyordu. Bir zenginin şoförü olan Gurr, bir memurun hizmetçisi olan Nebeviye isimli genç kızla yolda görüşüp, onunla kendine güvenli bir şekilde ve cesurca konuşuyordu. Zaten bir keresinde sevinçle ellerini ovuşturarak ona; "Yakında yüzükle geleceğim" dediğini duymuştu. Kız da ona nazlanarak gülümsemiş ve düzeltiyormuş gibi başörtüsünün ucunu kaldırmıştı. Aslında Nebeviye, zeytinyağı sürülmüş siyah saçlarını göstermek istiyordu.

Bu durumu gören Cahşa'nın yüreği yandı ve kendisine çok acı veren bir kıskançlık duygusuna kapıldı. Nebeviye'nin siyah gözleri Cahşa'ya acı ve rahatsızlık veriyordu. Cahşa onu yakından takip ediyor, gidiş gelişinde onun yakınından geçiyordu. Hatta bir gün bütün duyguları boşanırcasına Nebeviye'nin kulağına Gurr'un dediği gibi "Yakında yüzükle geleceğim" sözünü tekrarladı. Fakat Nebeviye kafasını çevirip, kaşlarını çattı ve onu aşağılayan tavırla "Sen kendine güzel bir ayakkabı al" dedi. Bunun üzerine Cahşa, deve ayağına benzeyen çar-

ESİR ÜNİFORMASI

Sigara satıcısı Cahşa trenin gelme saati yaklaştığında Zakazik istasyonuna koşuşanların en önünde olurdu. Bu istasyonu hakikaten ekmek kapısı sayardı. Benzersiz bir canlılıkla peronda dolaşır, alışkın ufak gözleriyle müşteri kovalardı. Cahşa'ya mesleği sorulacak olsa herhalde lanet okurdu mesleğine. İnsanların pekçoğu gibi o da hayatından bezmiş, talihine kızmıştı çünkü. Serbestçe seçme imkanı olsa bir zenginin şoförü olmayı yeğlerdi. Efendi elbisesi giyer, bey yemeği yer, yaz kış beyle birlikte seçkin yerlere giderek geçimini sağlama mücadelesinde sevinç ve eğlenceye en yakın işi tutmuş olurdu. Nitekim eşraftan birinin şoförü olan Gurr'u yolda, bölge memurunun hizmetçisi Nebeviye'nin karşısına çıkıp cesaret ve güvenle kıza asılırken gördüğü günden beri artık bu işi tercih etmesinin ve istemesinin özel nedenleri, gizli gerekçeleri vardı. Dahası bir defasında ellerini sevinçle ovuşturarak kıza: "Yakında yüzükle geleceğim" derken duymuştu onu. Kızın nazlanarak gülümsediğini, düzeltir gibi yapıp da aslında yağla parlatılmış simsiyah saçlarını göstermek istediği için başından çarşafının ucunu kaldırdığını görmüştü. Görünce de yüreği tutuşmuş, kıskançlığın canyakıcı ısırsılarını hissetmişti. Kızın o kara gözlerine hasta olurdu. Onu yakından izler, gelip gidişlerde yoluna çıkardı. Hatta bir köşede kızla yalnız kaldığı bir an Gurr'un söylediklerini o da tekrarlamıştı kulaklarına: "Yakında yüzükle geleceğim". Ama kız başını çevirmiş, alnını kırıştırarak küçümsemeyle: "Önce kendine daha iyi bir terlik al", demişti. O da deve tırnağı gibi duran kaba saba ayaklarına, kirli entarisine ve bozarmış takkesine bakmış: "Bu yüzden kadersiz ve talihsizim ya" demişti. Gurr'u ve işini kıskanıyor, o işi istiyordu. Nitekim umutları onu işinden

بذلة الاسير

كان « جحشة » بائع السجائر اول السابقين الي محطة الزقازيق حين اقترب ميعاد قدوم القطار . و كان يعد المحطة بحق سوقه النافقة . فيمضي علي الاخير في نشاط منقطع النظير يتصيد الزبائن بعينييه الصغيرتين الخبيرتين . و لعل جحشة لو سئل عن مهنته للعنها شر لعنة . لانه كغالبية الناس يوم بحياته . ساخط علي حظه . و لعله لو ملك حرية الاختيار لاثرا ان يكون سائق سيارة احد الاغنياء فيوتدي لباس الافندية و ياكل من طعام البك . يرافقه الي الاماكن المختارة في الصيف والشتاء موثرا من اعمال الكفاح في سبيل القوت ما هو ادني الي التسلية و الملهاة . علي انه كانت له اسبابه الخاصة و دواعيه الخفية لا يثار هذا العمل و زمنيته من يوم ان راي الغر سائق احد الاعيان يتعرض للفتاة نبوية خادم الماسور في الطريق و يغازلها بجسارة و ثقة . بل سمعه مرة يقول لها و هو يفرك يديه حبورا . « سأتي قريباً و معي الخاتم » و راي الفتاة تبتسم في دلال و ترفع طرف الملاءة عن راسها كأنها تسويها و الحقيقة انها ارادت ان تبدي عن شعرها الفاحم المدهون بالزيت .. راي ذلك فالتهب قلبه و احس الغيرة تنهشه نهشاً موجعا . و كان به من عينيها السوداءوين اوجاع و امراض . و كان يتبعها عن كثب و يقطع عليها السبيل في الذهاب و الاياب حتي اذا خلا بها في عطفة اعاد علي اذنيها ما قال لها الغر . « سأتي قريباً و معي الخاتم » و لكنها لوت عنه راسها و قطبت جبينها و قالت باحتقار . « هات لك قبقاب احسن » . فنظر الي قدميه الغليظتين كأنهما بطنا بخفي جمل . و جلبابه القذر . و طاقيته المعفورة و قال . « هذا سبب شقائي و افول نجمي » . و نفس علي الغر عمله و زمنه .. علي ان اماله لم تقطعه عن مهنته فتأبر علي كده قانعا من الامه بالاحلام . و قصد في ذلك الاصيل الي محطة الزقازيق يحمل صندوقه و ينظر القادم . و نظر الي الافق

pık bacaklarına, kirli elbisesine, tozlu şapkasına baktı ve "bu benim bedbahtlığımın ve talihsizliğimin sebebidir" dedi.

Gurr'un işini kıskanıyor ve o işi arzuluyordu. Umutları onun işini engellemiyor ve hayallerini gerçekleştirebilme ümidini yitirmeden işine devam ediyordu. O akşam üzeri, tablası elinde Zagazig İstasyonuna, yolcuları beklemeye gitti. Ufuk istikametine baktığında bir duman bulutu gibi uzaktan gelen treni gördü. Tren yaklaştıkça kompartımanları dana belirginleşti ve istasyonun peronunda duruncaya kadar gürültüsü devam etti. Cahşa, trenin sıralı kompartımanlarına doğru koştu. O sırada kompartımanların kapısında silahlı muhafızlar olduğunu dehşetle gördü. Trendekiler şaşkın ve üzgün bakışlarla kafalarını pencerelerden sarkıtarak tuhaf tuhaf ona baktılar. İstasyonda bulunanlar kendi aralarında "Bunlar düşmana esir düşen İtalyanlar ve şimdi tutuklama kamplarına götürülüyorlar" diyorlardı.

Cahşa, şaşkın bir şekilde bakakalıp, gözlerini onların solgun yüzleri üzerinde gezdirdi. Sonra onu bir sıkıntı bastı. Fakirlik ve sefalet içinde olan o solgun yüzleri, kendi sigaralarıyla doyurmaya asla gücü yetmeyeceğini anladı. Esirlerin onun sigara tablasına aç gözlerle baktıklarını gördü. Adamlara kızgınca ve küçümsercesine baktı. Onlara sırtını dönerek geldiği yere yöneldi. Fakat o sırada frenk lehçesiyle Arapça olarak "Sigara" diye bağırarak ses duydu.

Cahşa ona dehşetle ve şaşkın bir şekilde baktı, sonra baş parmağını işaret parmağına sürterek para anlamına gelen işareti yaptı. Asker anlayarak başını önüne eğdi ve temkinli bir şekilde yaklaşarak, elini uzattığında Cahşa'ya uzanamayacağı bir mesafede durdu. Ceketini sakince çıkardı ve elinde sallayarak "Bu benim param" dedi.

Cahşa şaşkınlıkla istek arası bir duyguyla sarı düğmeli, kül rengi ceketini süzdü, kalbi çarptı. Fakat o, saf ve aptal değildi; İtalyan askeri avlama konusunda içinden geçenleri gizledi.

Sakince, bir paket sigara gösterdi ve ceketini almak için elini uzattı. Asker alnını kırıştırdı ve ona şöyle seslendi;

"Ceket için bir paket mi? On tane ver."

Cahşa şaşırıp geriye çekildi. Arzularına hakim oldu. Neredeyse yolunu değiştirecekti. Asker arkasından seslendi.

"Sana uygun sayıda ver... Dokuz ya da sekiz..."

Genç inatla kafasını salladı. Asker şöyle dedi;

"Öyleyse yedi."

Cahşa ilkinde yaptığı gibi kafasını salladı. Gitmeye kararlı olduğu anlaşılınca asker altı taneye

alikoymuyor, acılarını rüyalarla bastırarak çalışmaya devam ediyordu. O akşam üzeri de tablasını alıp gelecek olanları beklemek üzere Zakazik istasyonunun yolunu tuttu. Ufuğa baktı, bir duman bulutu gibi uzaktan trenin gelmekte olduğunu gördü. Gitgide yaklaşıırken parçaları belirginleşiyor, gürültüsü artıyordu. Derken istasyonun peronunda durdu. Cahşa peşpeşe duran vagonlara doğru atıldığında gördü ki -ama ne dehşetle- kapılarda silahlı muhafızlar, pencerelerde dışarı bakan yabancı yüzler aç, şaşkın ve bitkin bir halde. Halk sorduğunda, kendilerine bunların, düşmanlarının eline düşen sayısız İtalyan esirleri oldukları, şimdi de tutuklama kamplarına götürüldükleri söyleniyordu.

Cahşa şaşakalmıştı gözlerini bu pasaklı suratların üzerinde gezdirirken. Bir hüznün sarmıştı içini. Yoksulluk ve umutsuzluğa batmış bu soluk benizlerin kendi açlıklarını onun sigaralarıyla bastıramayacaklarını çok iyi biliyordu. Ağgözlerle tablasına baktıklarını farkettiler. Kızgınlıkla, küçümsemeyle baktı onlara. Sırtını çevirip geldiği yerden dönecekti. Fakat frenk aksanıyla Arapça seslenen birini duydu: "Sigara" diye bağırıyordu. Hayret ve kuşku dolu bakışlarla ona baktı. Sonra işaret parmağını baş parmağına sürtüştürdü, parayı kastederek. Asker anlayıp başıyla işaret etti. İhtiyatla yaklaştı, askerin uzanamayacağı bir mesafede durdu. Asker sessizce ceketini çıkarıp sarkıtarak: "Param bu" dedi. Cahşa hoşlanmıştı, sarı düğmeli gri ceketini şaşkınlıkla heves arasında süzdü. Yüreği yerinden oynamıştı. Fakat saf ve kolay kanar biri değildi. İçinden geçenleri belli etmemeliydi İtalyanın hırsı bir av gibi düşene kadar. Belirgin bir soğukkanlılıkla, bir paket sigarayı göstererek ceketini almak için elini uzattı. Asker alnını kırıştırdı: "Cekete bir paket olur mu? Ver on paket" diye bağırarak. Cahşa panikleyip geri çekildi. Hevesi azalmıştı. Ceketini konması yakındı. Asker: "Uygun bir sayıda ver öyleyse. Dokuz... Ya da sekiz" dedi seslendi. Delikanlı inatla başını salladı. Asker: "Yedi olsun" dedi. O yine deminki yaptığını yaptı. Gitmek istiyormuş gibi davranınca asker altıya, sonra da beşe indi. Kusura bakma dercesine elini salladı Cahşa. Banka doğru geri gidip oturunca çılgına dönmüş asker haykırdı: "Gel! Dörde razıyım". Kulak asmadı bile. İlgilenmediğini göstermek için bir sigara yakıp zevkle sessizce içmeye başladı. Askerin tepesi atmış öfkeden kuduruyordu. Hayatta birkaç sigarayı ele geçirmekten başka gayesi yokmuş gibiydi. İsteğini üçe, sonra da ikiye indirdi. Cahşa duygularının alevlenmesiyle, hevesinin acılarıyla boğuşup du-

فراي القطار قادما من بعد كانه سحابة دخان . و ما زال يدنو و يقترب و تتميز اجزائه و يتصاعد ضجيجه حتي وقف علي افريز المحطة . و هرع جحشة الي العربات المتراصة فراي - لدهشته - علي الابواب حراسا مسلحين و وجوها غريبة تطل من النوافذ جامعين ذاهلة منكسرة . و تساءل الخلق : فقيل لهم بان هؤلاء اسري الايطاليين الذين تساقطوا بين ايدي عدوهم بغير حساب . و انهم يساقون الان الي المعتقلات .

فوقف جحشة متحيرا يقلب عينيه في الوجوه المغبرة . ثم ادركته الكابة لانه ايقن ان تلك الوجوه الشاحبة الغارقة في البوس و الفقر لن يكون في وسعها اشباع نعمها من سجنائه . و وجد هم يلتهمون صندوقه بشراهة و جوع فالقي عليهم نظرة سخط و احتقار و هم ان يوليهم ظهره و يعود من حيث اتى . لكنه سمع صوتا يصيح به بالعربية بلهجة افرنجية قائلا . « سجانر » فحدجه بنظرة دهشة و ريبة ثم فرك سبابته بابهامه . اي نقود . ففهم الجندي و او ما براسه فاقترب محاذرا و وقف علي بعد لا تبلغه يد الجندي فخلع الجندي جاكته بهدوء و قال له و هو يلوح بها . « هذه نقودي » فتعجب جحشة و تغرس في الجاكته الرمادية ذات الازرار الصفراء بين الدهشة و الطمع . و وجب قلبه و لكنه لم يكن ساذجا او مغفلا ثالجاكته فقطب الجندي جبينه و صاح به . « علبه واحدة بجاكته ؟ هات عشرا » فذعر جحشة و تراجع الي الوراء و قد غاض طمعه و اوشك ان ياخذ في غير السبيل . فصاح به الجندي . اعطني عددا مناسباً .. تسعا .. او ثمانيا » فمز الشاب راسه بعناد . فقال الجندي . « اذا سبعا .. » ولكنه هز راسه كما فعل في الاولي و تظاهر بانه يعتزم المسير فقنع الجندي بست ثم هبط الي خمس فلوح جحشة بيده متظاهرا بالياس و تراجع الي المقعد و جلس فصاح به الجندي المجنون « تعال .. رضيت باربع .. » فلم يلق اليه بالا و ليذله علي عدم اكتراثه اشعل سيجارة و مضى يدخل في تلذذ و هدوء . فثارت ثائرة الجندي و اهابه الغضب و بدا كانه ليس له غاية في الوجود سوي الاستيلاء علي سجانر فهبط بطلبه الي ثلاث ثم الي اثنين و لبث جحشة

kanaat etti. Sonra beşe indi.

Cahşa üzgün olduğunu ifade etmek anlamına elini salladı ve oturaklara dönerek oturdu. Asker de ona seslendi.

-“Gel! Dört taneye de razıyım.”

Cahşa'nın aklı buna da yatmadı. Kabul etmediğini belirtmek için bir sigara yaktı. Sakin bir şekilde tadına vararak sigarasını tütürmeye başladı.

Asker bu duruma çok sinirlendi. Hayatta sigaralara sahip olmaktan başka amacı yokmuş gibiydi. İsteğini üçe, sonra ikiye indirdi. Cahşa hâlâ oturuyor, hislerine ve arzularına hakim olmaya çalışıyordu. Asker ikiye indiğinde Cahşa isteği dışında askerin farketmediği bir hareket yaptı. Asker ceketi eliyle uzatarak “Getir” dedi.

Cahşa, kalkmadan edemedi, ceketi almak üzere trene yaklaştı ve askere iki paketi verdi. Sevinçli gözlerle ceketi süzdü ve dudaklarında zafer tebessümü göründü. Tablasını oturağın üzerine koydu ve ceketi giydi, düğmelerini ilikledi. Ceket üzerine bol gelmişti. Ama Cahşa, buna aldırmadı. Sevinçten ne yapacağını şaşırdı. Tablasını aldı, caka satarak ve sevinçli bir halde peron üzerinde yürümeye başladı. O sırada, sarma başörtüsüyle Nebeviye'yi gözünde canlandırdı ve mırıltılarak “Keşke beni görse! Evet bugünden sonra benden uzak durmayacak ve beni hakir görerek yüzünü çevirmeyecek. Gurr'un da bana karşı övüneceği bir şeyi kalmayacak” dedi. Fakat Gurr'un sadece bir ceket değil takım elbise giyindiğini hatırladı. Pantolonu nasıl bulabilirdi? Biraz düşündü. Trenin penceresinden kafalarını uzatmış olan esirlere anlamlı anlamlı baktı. Arzuları yeniden kalbinde hareketlendi. Birazcık olsun durulan nefesine hakim olamadı ve trene yönelerek cesaretle;

-“Sigara..., sigara, parası olmayanlar için bir pantolona bir paket sigara... bir pantolona bir paket” diye bağırdı.

Bu sözleri iki, üçü defa tekrarladı. Ama maksadının anlaşılmasından endişe ederek giydiği cekete işaretle sigara kutusunu elinde sallamaya başladı. Bu işareti etkisini gösterdi. O sırada askerlerden biri ceketini çıkarmakta tereddüt etmedi. Cahşa ona doğru koşarak acele etmemesini işaret etti ve pantolonu göstererek istediğinin o olduğunu anlattı. Asker önemli olmadığını belirtmek için omuzlarını salladı ve pantolonunu çıkarttı. Böylece değişim tamamlanmış oldu. Cahşa eliyle kuvvetlice pantolonu kaptı, sevinçten uçacaktı neredeyse. İlk durduğu yere döndü ve pantolonu giyinmeye koyuldu. Bir dakikadan daha az bir sürede giyinme işini tamamladı ve tam bir italyan askerine benzedi... Acaba bir eksikliği var mıydı? Gerçekte üzücü olan

ruyordu oturduğu yerde. İkiye indiğinde askerin fark ettiği istek dışı bir hareket gösterince asker ceketi eliyle uzatarak: “Getir” dedi. Kalkmadan edemedi. Trene yaklaşıp ceketi aldı. İki paketi askere verdi. Sevinçli ve hoşnut bir gözle ceketi inceledi. Dudaklarında bir zafer tebessümü belirmişti. Tablasını bankın üzerine bırakıp ceketi giydi, ilikledi. Bol gözüktüyordu ama buna aldırmadı. Sevinçten şaşkına dönmüştü. Tekrar tablasını alıp gerine gerine peronda dolaşmaya başladı. Gözlerinin önüne sarmaşık gibi dolanmış çarşafın içinde Nebeviye'nin çehresi geliverdi. Kekeleyerek: “Beni şimdi görse ya” diyordu. “Bundan böyle ne benden uzak durur ne de küçümsemeyle yüzünü çevirir. Gurr'un da bana övüneceği bir şeyi kalmaz”. Fakat Gurr'un tek ceket değil tam takım giyindiğini hatırladı. Pantolonu nasıl bulabilirdi? Bir süre düşündü. Esirlerin trenin pencerelerinden sarkan başlarına manalı manalı baktı. Hevesi yeniden yüreğini oynattı. Durulmak üzere olan benliği çalkalandı. Trene doğru yürüyüp cesaretle: “Sigara! Sigara! Paketi, parası olmayanlara bi mantolona. Paketi bi mantolona” diye bağırmaya başladı. İkişer üçer defa yineledi bu sözleri. İsteğini anlatamamış olmaktan korkarak üzerindeki ceketi gösteriyor, sigara paketini sallıyordu. İşaretleri beklenen etkiyi gösterdi. Bir asker ceketini çıkarmakta tereddüt etmemişti. Fakat ona doğru ilerleyerek acele etmemesini eşaret etti. Sonra pantolonunu gösterdi, isteğinin bu olduğunu dercesine. Asker önemsemez bir tavırla omzunu salladı, pantolonunu çıkardı ve takas gerçekleşti. Cahşa eliyle sıkıca kavradı pantolonu, sevinçten uçacaktı neredeyse. Yerine dönüp pantolonu giymeye başladı. Bir dakika sürmemişti ki tam bir İtalyan askeri olup çıkmıştı. Acaba bir eksikliği var mıydı? Doğrusu çok yazıktı bu esirlerin başlarına şapka giymemeleri. Ama ayaklarında ayakkabıları vardı. Hayatını karartan Gurr'a denk olmak için bir ayakkabısı olmalıydı. Tablasını yüklenip trene koştu. “Sigara! Paketi bi ayakkabıya. Paketi bi ayakkabıya” diye bağıırıyordu. Evvelce yaptığı gibi işaretle anlaşılmaya çalışıyordu. Fakat yeni bir müşteri kapamadan trenin kalkış düdüğü çaldı. Bütün muhafızları saran bir kıpırdanma dalgası meydana geldi. Karanlığın bulutları örtmüştü istasyonun dörtbir yanını. Gecenin uğursuzluğu dolanıyordu havada. Cahşa duraksadı içi yanarak. Gözlerinde yorgun ve öfkeli bir bakış vardı. Tren hareket etmeye başladığında ön vagondaki bir muhafız onu farkettili yüzünde öfkeyle. İngilizce ve sonra İtalyanca olarak bağırdı: “Bin çabuk. Binsene esir!”. Cahşa

جالسا يغالب اضطرام عواطفه و اوجاع طمعه و لما نزل الجندي الي اثنين ابدى حركة بغير ارادة رآها الجندي فقال له و هو يمد يده بالجاكتة . «هات» فلم يربدا من النهوض . و دنا من القطار حتي اخذ الجاكتة . و اعطي الجندي العلبتين و تغرس الجاكتة بعين جذلة راضية و قد لاحت علي شفتيه ابتسامة ظفر و وضع الصندوق علي المقعد و ارتدى الجاكتة و زورها فبدت فضفاضة و لكنه لم يعن بذلك و تاه عجا و سرورا و استرد صندوقه و اخذ يقطع الافريز فخورا طروبا و ارتسمت لعينييه صورة نبوية في ملاءتها اللف فقال متمتما . لو تراني الان . نعم لن تتجافاني بعد اليوم و لن تلوي وجهها عني احتقارا و لن يجد الغر ما يغخر به علي و لكنه ذكر ان الغر يرتدي بذلة كاملة لا جاكتة مفردة فكيف السبيل الي البنطلون ؟ و فكر مليا و القي علي رءوس الاسرى المطلة من نوافذ القطار نظرة ذات معنى و لعب الطمع بقلبه من جديد فاضطربت نفسه بعد ان اوشكت ان تستقر و دلف الي القطار و نادى بجراة . «سجائر . سجائر . العلبة ببنطلون لمن ليس معه نقود . . العلبة ببنطلون » و اعاد نداءه مثنى و ثلاثا و خشي ان يغيب عن الافهام مقصده فمضي يوميه الي الجاكتة التي يرتديها و يلوح بعلبة سجائر . و احدث ايماءته الاثر المرجو فلم يتردد جندي ان يهم بخلع جاكتته ولكنه سارع نحوه و او ما اليه ان يتمهل ثم اشار الي بنطلونه يعني ان ذلك بغيته و هو الجندي منكبيه باستهانة و خلع البنطلون و تم التبادل و قبضت يد جحشة علي البنطلون بقوة يكاد يطير من الفرخ و تقهقر الي مكانه الاول و اخذ يرتدي البنطلون و انتهى في اقل من دقيقة فصار جنديا ايطاليا كاملا . ترى هل ينقصه شيء ؟ الموسف حقا ان هؤلاء الاسرى لا يغطون رءوسهم بالطرابيش و لكنهم يضعون اقدامهم في احذية . و لا غني عن حذاء حمل صندوقه و ليتساوي بالغر الذي يكرب حياته . و هرع الي القطار و هو يصرخ . « سجائر . . العلبة بحذاء . . العلبة بحذاء » و استعان علي التفاهم بالاشارة كما فعل في المرة الاولى ولكنه قبل ان يظفر بزبون جديد اذنت صفارة القطار بالمسير فتمخضت عن موجة نشاط شملت الحراس جميعا و

bu esirlerin kafalarına şapka takmamalarıydı... Fakat ayaklarında ayakkabıları vardı. Hayatını altüst eden Gurr ile eşit olması için bir ayakkabı bulması kaçınılmazdı. Tablasını kaptığı gibi trene koştu ve; -"Sigara, bir ayakkabıya bir paket... bir ayakkabıya bir paket..." diye bağırdı.

Başlangıçta yaptığı gibi anlaşılabilmek için işaret etmeye başladı. Fakat o, yeni bir müşteri yakalamadan önce trenin kalkış düdüğü çaldı. Bütün muhafızları harekete geçiren bir dalgalanma oldu. O sırada karanlık bulutlar istasyon çevresinde kümeleşiyordu. Gece kuşları gökyüzünde uçuşuyordu. Cahşa içi yanarak durakladı. Gözlerinde üzüntü ve öfke vardı. Tren hareket etmeye başlayınca ön kompartımanlardan bir muhafız onu farkettiler. Muhafızın yüzünde kızgınlık belirdi ve ona önce ingilizce sonra italyanca olarak;

- "Çabuk bin... ey esir bin çabuk " diye bağırdı.

Cahşa söyleneni anlamadı. Göğsünden nefes alarak muhafızla alay etmek için onun uzanamayacağı bir uzaklıkta onu taklit etmeye başladı. Muhafız, tren yavaş yavaş uzaklaşırken tekrar bağırdı.

- "Binsene... seni uyarıyorum... bin."

Cahşa onunla dalga geçmek için dudaklarını büktü, ona arkasını döndü ve yürümeye başladı. Muhafız sol elini ona doğru uzatarak onu tehdit etti. Sonra tüfeğini olan bitenden habersiz gence doğrulttu ve ateş etti. Merminin sesi kulakları sağır edencesine yankı yaptı. Arkasından bir acı ve korku çığlığı koptu. Cahşa'nın vücudu olduğu yere yığıldı. Tablası elinden düştü. Sigara ve kibrit kutuları etrafa dağıldı. Donuk bir ceset olarak yüzüstü yere devrildi.

Türkçesi:

Musa YILDIZ

onun söylediklerini anlamadı. Rahatlama isteğiyle, muhafızın ulaşamayacağı bir mesafede olmasına güvenerek alaylı bir şekilde onun yaptıklarını taklit etmeğe başladı. Tren ağır ağır uzaklaşırken muhafız tekrar seslendi: "Binsene! Bak uyarıyorum! Bin!" Cahşa küçümseyerek dudak büktü, sırtını dönüp yürümeye başladı. Muhafız tehdit eder mahiyette sol elini yumruk yaptı, tüfeğini habersiz gence doğru çevirdi. Ve ateş açtı. Mermi kulakları sağır eden bir gürültü çıkardı. Onu acı bir feryat izledi. Cahşa'nın bedeni olduğu yerde kalakaldı. Elinden tablası düştü önce, sigara ve kibrit kutuları etrafa saçıldı. Sonra küçük bir vücut devrildi yüzüstü.

Türkçesi:

Mesut YAZICI

كانت سحائب الظلام تغشي جوانب المحطة و طائر الليل
يحلق في الغضاء فتوقف جحشة و في نفسه لوعة و في عينيه
نظرة حسرة و غيظ و لما اخذ القطار يتحرك لمح حارس في
عربة امامية فبدا علي وجهه الغضب و صاح بالانجليزية ثم
بالايطالية . « اصعد بسرعة . اصعد ايها الاسير » فلم يفهم
جحشة ما يقول و اراد ان ينفس عن صدره فجعل يقلده في
حركاته مستهزئا مطمئنا الي بعده عن متناول يده فصاح
به الحارس مرة اخري و القطار يبتعد رويدا رويدا . « اصعد
.. انس احذر .. اصعد » فزم جحشة شفتيه احتقارا و ولاه
ظهره و هم بالمسير فكور الحارس قبضة يسراه مهددا و
صوب بندقيته نحو الشاب الغافل و اطلق النار . و دوي عذيف
الرصاصه يصم الاذان و اعقبها صرخة الم و فزع . و تصلب
جسم جحشة في مكانه فسقط الصندوق من يده و تناثرت علب
السجائر و الكبريت ثم انقلب علي وجهه جثة هامدة .

نجيب محفوظ
من « همس الجنون »